

[Per Federspiel.]

tioner. Vi har evnen til samarbejde, når det kan ske på en uforpligtende måde, og derfor tror jeg i og for sig ikke, at hr. J. O. Krag skal beklage så forfærdelig meget, at de nordiske statsministre ikke forpligtede sig på mødet på Frederiksberg. Det positive er ikke, at man forpligter sig; men at man bliver enig om at arbejde med et fælles mål for øje. Vi må jo endelig ikke glemme det rent psykologiske, at 3 af de nordiske lande først har opnået deres selvstændighed i dette århundrede og måske derfor nærer en naturlig ængstelse for at blive bundet af nye nordiske eller skandinaviske institutioner.

Det væsentlige mener jeg som sagt er, at det nordiske samarbejde tager et videre sigte, og dér kunne man altså begynde inden for EFTA, som det skete — uden større resultater i hvert fald foreløbig. Det, der er skavanken ved EFTA, og som vi har påpeget indtil bevidstløshed, er jo, at EFTA er begrænset både i henseende til sine funktioner og navnlig i henseende til det frie marked. Men som hele den tekniske udvikling er foregået, ikke mindst inden for landbruget, er tiden måske inde til at arbejde på at få ophevet det fuldstændig meningsløse skel mellem industri og landbrug. Der er ingen rimelighed i at gøre forskel på, om man går ud i skoven og fælder nogle træer og oparbejder dem til bygningstømmer, eller man går ud i bjergene og graver noget malm frem og laver det om til jernstænger. Der er ikke nogen mulighed for at skelne mellem produktionen af sukkerroer og produktionen af færdigt sukker. Men der er altså dette fuldstændig meningsløse skel, som er fremkommet af historiske årsager, hvorefter man behandler disse to områder ud fra ganske forskellige kriterier. Der er heller ikke nogen logisk begrundelse for den modstand, der findes navnlig inden for de andre nordiske lande mod et nordisk fællesmarked for landbrugsvarer. Der er ikke større forskel mellem det svenske og norske landbrug som sådant og det danske landbrug som sådant, end der er mellem landbruget på Sjælland og landbruget i Vestjylland. Alt dette vil, som det er sket inden for De europæiske Fællesskaber, udlignes, hvis man virkelig har mod og fremsyn til at skabe det virkelige fælles og frie marked.

Derfor må de bestræbelser, der i denne ventetid sættes ind på EFTA-området; i første række rettes mod at fjerne det fuldstændig meningsløse skel mellem landbrugssektoren og industrisektoren. For vort vedkommende er landbrugets problemer naturligvis akilleshælen, og vi må erkende, at forholdene forringes år for år og måned for måned. Men nøjagtigt det samme gælder jo inden for De europæiske Fællesskaber. Også dér er der en voksende utilfredshed med landbrugsordningerne, med de omkostninger, de påfører det øvrige samfund ved irrationelle støtteordninger, opretholdelse af økonomiske landbrug og utilfredsstillende fordelingsystemer.

Der er allerede tidligere nævnt de smørbjerge, der hober sig op, både i fællesmarkedet, hvor der ligger 200.000 t, antagelig uden afsætningsmuligheder, og i England, hvor der ligger nogenlunde det halve. Men hvis man tænker sig lidt om, vil man se, at det er en fejl i hele forholdet mellem produktionen og forbruget, som måske ikke er så forfærdelig svær at komme over. For fællesmarkedets vedkommende drejer det sig om 1 kg pr. hoved. Det vil sige, at hvis man i et år formåede beboerne af fællesmarkedet til at spise 3 g smør mere om dagen, så ville hele dette bjerg i løbet af forholdsvis kort tid være ude af verden. Vi har jo tidligere set, hvordan man her i landet med forholdsvis enkle manipulationer kunne bringe tilsvarende bjerge ud af verden.

Der er et perspektiv i dette, som jeg gerne vil henlede regeringens opmærksomhed på, og det er, at der er en nogenlunde lige stor utilfredshed inden for EFTA og inden for fællesmarkedet med de gældende landbrugsordninger. Nu må vi konstatere, at udviklingen er gået i stå. Der er stagnation takket være den franske politik inden for fællesskaberne. Der er stagnation inden for EFTA, fordi vi må sidde og vente på udviklingen, idet vi jo har erkendt, at vejen frem til et virkelig europæisk samarbejde må gå gennem en udvidelse af de bestående fællesskaber. Der er ingen muligheder for — som vi drøftede det for en række år siden — at der kan ske en sektorintegration mellem f. eks. EFTA eller de øvrige europæiske lande og fællesmarkedet. Vi ved på forhånd — og vi